

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus theologici iuxta scholasticam huius temporis
Societatis Jesu methodum tomus ...**

Amico, Francesco

Duaci, 1640

VIII. An Verbum sit imago solius Patris?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82000)

& obiectum representatum sit idem, quia in Deo ratio cognoscendi, & cognitum sunt idem.

Augustin.

214. Ad secundam confirmationem. Respondeo, ex allata auctoritate Augusti. tantum sequi, imaginem includere relationem producti ad producens, eamque reipsa esse eandem cum relatione Filij ad Patrem, quod ultro concedimus: non autem, quod eodem modo importetur ab una, atque ab alio. Nam à Filio relatio geniti ad genitorem importatur principaliter, minus verò principaliter importatur essentia. Contrà verò ab imagine principaliter importatur essentia, ratione cuius est expressiva & imitativa sui prototypi; minus verò principaliter relatio ipsa producti ad producens. Cæterum advertendum est apud Augustinum non esse illam comparisonem, *Sicut Filius, ita & imago relative dicitur*, sed simpliciter, *Relative dicitur Filius, relative dicitur & imago*. Vnde in forma ad argumentum: distingo maiorem; eadem relatione refertur Filius ad Patrem, & imago ad prototypum concedo: eodem modo; nego.

Augustin.

215. Argumenta verò secundæ sententiæ, quatenus probant, convenire Verbo, perfectionem imaginis, ratione essentia communis, concedenda sunt: quatenus verò negant, eandem perfectionem illi etiam convenire ratione proprietatis personalis, neganda. Nec refert, quod personalitas non sit formalis ratio assimilandi, sed potius dissimilandi personam productam producenti, quia personalitas non importatur ab imagine, ut ratio formaliter assimilativa prototypi, sed potius ut ratio originata à prototypo, quæ essentialiter includitur in ipsa quidditate imaginis, cuius est esse imitricem sui prototypi: in qua ratione intrinsecè involuitur passiva origo imitabilitatis sui prototypi.

SECTIO VIII.

An Verbum sit imago solius Patris?

216. **R**atio dubitandi est duplex. Prima, quoniam eorum omnium videtur Verbum esse imago, ex quorum notitia per se procedit: procedit autem per se non modò ex notitia Patris, sed sui ipsius, Spiritus sancti, essentia Divina, & creaturarum possibilem: ergo non solum est imago Patris, sed etiam sui ipsius, Spiritus sancti, essentia Divina, & creaturarum possibilem. Secunda, respectu illius Verbum est formaliter imago, quod respicit ut formaliter simile; atqui solam essentiam respicit ut formaliter similem: igitur solius essentia est formaliter imago. Minor constat, quia Verbum id tantum respicit ut formaliter simile, cum quo formalem habet convenientiam & unitatem; cum sola autem essentia habet formalem convenientiam & unitatem, cò quòd cum persona-

litate Patris potius habeat disconvenientiam & oppositionem. Maior probatur, quoniam imago essentialiter est similitudo ad suum exemplar representandum expressa.

217. DICO 1. Verbum Divinum solius Patris est imago. Fundamentum, quia respectu solius Patris est originata similitudo ad illum representandum expressa. Igitur solius Patris est imago. Consequentia patet, quoniam illius tantum est imago, respectu cuius habet essentialia imaginis. Essentialia autem imaginis sunt similitudo, & origo ad representandum accepta. Antecedens probò, nam Verbum à solo Patre producit, & vi eiusdem productionis communicatur illi adæquata similitudo tam naturæ, quam obiecti intelligibilis ad illum perfectè representandum. Maior probatur, nam etsi Verbum, ut ab obiecto per se cognito procedat non solum à Patre, sed etiam à seipso, à Spiritu sancto, & à creaturis possibilem, ut à principio tamen originante non nisi à solo Patre procedit; atque adeò non nisi respectu solius Patris habet essentialia imaginis.

218. DICO 2. Verbum est imago Patris, non solum ut habentis essentiam, ut naturam, & paternitatem, ut hypostasim productivam; sed etiam ut habentis naturam, Paternitatem, & reliqua omnia, ut obiectum intelligibile. Fundamentum, quia Verbum non solum representat Patrem naturaliter per eandem numero naturam, quam vi originis accipit, sed etiam intelligibiliter per intellectionem, quam etiam vi originis accipit ab illo; ergo non solum est imago illius, ut habentis essentiam, ut naturam, & paternitatem, ut hypostasim productivam; sed etiam ut habentis hæc ipsa, & reliqua omnia, ut obiectum intelligibile.

219. DICES. Id tantum formaliter respicit imago, à quo formaliter producit. Sed per nos Verbum Divinum formaliter tantum producit à paternitate, tanquam à ratione formali proximè productiva: ergo illam tantum formaliter respicit. Maior probatur, quoniam id tantum formaliter respicit imago, à quo tanquam ab exemplari respicit esse; ergo id tantum formaliter respicit, à quo tanquam ab exemplari producit. Respondeo negando maiorem. Ad cuius probationem distingo antecedens: à quo recipit esse tantum productivè, nego; à quo recipit esse saltem communicativè, concedo. Verbum autem etsi productivè tantum recipiat esse à paternitate, tanquam à ratione formali proximè productiva, communicativè tamen accipit esse etiam à natura, & à tota persona Patris.

220. DICO 3. Verbum non est imago Patris, neque per solam naturam formaliter, neque per solam intellectionem formaliter, sed per utrumque simul: per naturam tanquam per rationem quasi genericam, per intellectionem tanquam per rationem quasi specificam. Fundamentum, quia Verbum est perfectissima imago: perfectissima autem

imago postulat, vt perfectissimè representet suum exemplar. Atqui Pater non solum est representabilis secundum esse naturæ, sed etiā secundum esse intelligibile: ergo Verbum non solum repræsentat illum per esse naturæ, quod vi productionis accipit, sed etiam per esse intellectuum, quod vi eiusdem productionis sibi communicatur.

221. Confirmatur 1. Quia verbum non solum est imago Patris naturalis, sed etiam intentionalis: ergo debet per vtramque rationem simul illum repræsentare. Confirmatur 2. nam sola similitudo in natura in diuinis non sufficit ad rationem propriæ imaginis, vt ex dictis constat: sola autem similitudo intentionalis est imperfecta, cum non adæquet perfectionem sui exemplaris: igitur ad perfectissimam rationem imaginis, qualis est Verbum diuinum, vtrique similitudo & naturalis, & intentionalis necessaria est.

222. Dices. Imago intentionalis est similitudo producta ab exemplari præcognito: Verbum diuinum non est similitudo producta ab exemplari præcognito: ergo non est imago intentionalis. Minor patet, quia Verbum diuinum non producit à Patre, vt ab obiecto intentionaliter mouente, sed vt à supposito naturaliter operante. Maior probatur, quia imago intentionalis respicit exemplar, vt principium intentionaliter mouens media cognitione; alioqui imago intentionalis non distingueretur à naturali, quæ est similitudo à principio naturaliter operante. Respondeo, imaginem intentionalem esse quidem similitudinem procedentem ab exemplari præcognito, ad ipsum repræsentandum expressam, non tamen debere necessariò produci ab ipso exemplari intentionaliter mouente, sed sat esse, si ab ipso exemplari præcognito habeat communicatam similitudinem ad ipsum intentionaliter repræsentandum, & simul passiuam originem, quomodocumque illam habeat, siue vt ab obiecto intentionaliter mouente, siue vt à supposito naturaliter operante. Cuius ratio est, quoniam intentionalis imago quidditatiuè tantum dicit intentionalem similitudinem, ab exemplari præcognito procedentem ad ipsum repræsentandum expressam: siue autem hanc similitudinem accipiat imago ab exemplari via communicationis, siue via productionis, modò ab ipso exemplari cum communicatione intentionalis similitudinis realem ducat originem, ex quacumque ratione formali talem originem ducat, saluatur ipsius quidditas, quæ principaliter consistit in ipsa intentionalis expressione obiecti: origo autem solum requiritur, vt distinguat imaginem ab imaginato, vt inter ea fundari possit realis ordo exprimentis & expressi.

223. Ad primam rationem dubitandi nego maiorem: cum enim ad rationem imaginis per se requiratur origo, & non à quocumque procedit Verbum, vt ab obiecto per se cognito, simul originem ducat, sed à solo Patre, non quoruncumque, ex quorum notitia per se procedit, sed solius Patris, erit imago. Ad secundam Respondeo, quod quemadmodum in imagine aliud est, in quo relatio imaginis fundatur, aliud imago ipsa: ita in termino aliud est, in quo ratio terminandi respectum imaginis ad se fundatur, aliud terminus ipse, terminans vt *Quod*. Etenim ratio, in qua imaginis relatio in Verbo diuino fundatur, est vnitas tum naturæ, tum intellectus; imago verò est ipsa persona Verbi, vt realiter à Patre originata. Eodem modo in Patre id, in quo ratio terminandi respectum imaginis ad se fundatur, est vnitas eiusdem naturæ & intellectus; terminus verò terminans vt *Quod* hunc respectum ad se, est ipsa persona Patris, vt realiter originans Filium. In forma igitur ad argumentum, distinguo maiorem: eius tantum Verbum est imago, vt rationis terminandi *Qua* quod respicit vt simile formaliter, concedo: eius tantum est imago, vt rationis terminandi *Quæ*, quod respicit vt simile formaliter & reduplicatiuè, nego: nam hæc est tota persona Patris, quæ non secundum totum esse & reduplicatiuè respicitur, vt similis formaliter, sed tantum specificatiuè, & secundum esse absolutum.

224. Ex omnibus dictis de persona Filij constat, eam adæquatè constitui per omnes hos tres respectus, Filiationis, Verbi, & Imaginis; omnesque per se requiri ad rationem Filij & geniti increati. Quia cum Filius increatus sit Filius intellectualis; nequit autem esse Filius intellectualis, nisi vi processionis procedat adæquatè similis principio intelligenti, vt intelligenti formaliter; principium autem intelligens, vt intelligens formaliter constituatur ex natura, & obiecto intelligibili; vt Filius procedat adæquatè similis principio intelligenti, vt intelligenti formaliter, debet procedere similis illi, & quoad naturam, & quoad obiectum intelligibile; ac proinde relatio Filij increati, quidditatiuè inuoluit relationem Verbi intelligibiliter manifestantis obiectum, ex cuius cognitione per se procedit; & relationem imaginis adæquatè exprimentis suum prototypum. Omnes tamen isti respectus sunt vnus & idem, sola connotatione diuersi; nam relatio Filij magis exprimit vnitatem naturæ cum ipso principio producente: relatio Verbi magis exprimit similitudinem intentionalem cum obiecto intelligibili; relatio verò imaginis magis exprimit representationem sui exemplaris.

